

**Hallituksen esitys Eduskunnalle pohjoismaisen kansalaisuussopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Kööpenhaminassa 13 päivänä syyskuuta 2010 tehdyn Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välisen pohjoismaisen kansalaisuussopimuksen. Sopimuksen tarkoituksena on helpottaa Pohjoismaan kansalaisen mahdollisuutta saada toisen Pohjoismaan kansalaisuus ja mahdollistaa tietyin ehdoin toisessa Pohjoismaassa asutun ajan huomiioon ottaminen kansalaisuuden saamisen edellytyksenä olevaa asumisaikaa laskettaessa. Pohjoismainen kansalaisuussopimus on tehty ensimmäisen kerran Tanskan, Norjan ja Ruotsin välillä 21 päivänä joulukuuta 1950.

---

Suomi liittyi sopimukseen vuonna 1969 ja Islanti vuonna 1998. Uusi sopimus on muotoiltu nykyistä väljemmin ja siten, ettei se enää sisällä viittauksia kansallisiin säännöksiin.

Sopimus tulee voimaan 30 päivää sen päivän jälkeen, jona kaikki sopimuspuolet ovat ilmoittaneet sopimuksen hyväksymisestä Tanskan ulkoasiainministeriölle. Esitykseen liittyvä lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

## SISÄLLYS

|                                                                                                                  |   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....                                                                             | 1 |
| SISÄLLYS.....                                                                                                    | 2 |
| YLEISPERUSTELUT .....                                                                                            | 3 |
| 1 JOHDANTO .....                                                                                                 | 3 |
| 2 NYKYTILA .....                                                                                                 | 3 |
| 3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET .....                                                             | 3 |
| 4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET .....                                                                                    | 3 |
| 5 ASIAN VALMISTELU .....                                                                                         | 3 |
| YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT .....                                                                               | 4 |
| 1 SOPIMUKSEN SISÄLTÖ JA SUHDE LAINSÄÄDÄNTÖÖN .....                                                               | 4 |
| 2 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT .....                                                                                | 6 |
| 3 VOIMAANTULO .....                                                                                              | 6 |
| 4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA<br>KÄSITTELYJÄRJESTYS .....                                           | 6 |
| LAKIEHDOTUS .....                                                                                                | 8 |
| Laki Pohjoismaisen kansalaisuussopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien<br>määräysten voimaansaattamisesta ..... | 8 |
| SOPIMUSTEKSTI .....                                                                                              | 9 |

## YLEISPERUSTELUT

### 1 Johdanto

Norja, Ruotsi ja Tanska tekivät 21 päivänä joulukuuta 1950 keskinäisen sopimuksen eräiden kansalaisuutta koskevien määräysten voimaansaattamisesta, jäljempänä pohjoismainen kansalaisuussopimus. Sopimuksen taustalla oli Pohjoismaiden yhteinen historia ja yhteenkuuluvuus, yhteiskuntien samankaltaisuus ja pitkälti yhdenmukainen kansalaisuuslainsäädäntö. Suomi liittyi sopimukseen 15 päivänä tammikuuta 1969 ja Islanti 23 päivänä marraskuuta 1998. Sopimusta on muutettu vuosina 1977, 1998 ja 2002. Sopimus sisältää viittauksia sopimusvaltioiden kansalliseen lainsäädäntöön, jonka vuoksi se ei enää kaikilta osin vastaa kansallisia säännöksiä, joita on sopimuksen tekemisen jälkeen muutettu. Esitykseen liittyvä uusi sopimus sisältää samat peruseriaatteen kuin voimassa oleva sopimuskin. Sopimus on kirjoitettu kuitenkin niin, että se jättää kansalliseen lainsäädännölle enemmän liikkumavaraa. Sopimus ei myöskään sisällä enää yksityiskohtaisia viittauksia kansallisiin säännöksiin.

### 2 Nykytila

Voimassa oleva pohjoismaainen kansalaisuussopimus sisältää määräyksiä niistä edellytyksistä, joilla sopimusvaltion kansalainen voi saada toisen sopimusvaltion kansalaisuuden ilmoitusmenettelyllä. Määräysten tarkoituksena on helpottaa Pohjoismaan kansalaisten mahdollisuutta saada toisen Pohjoismaan kansalaisuus. Sopimus sisältää myös määräyksiä toisessa Pohjoismaassa asutun ajan huomioon ottamisesta kansalaisuuden saamisen edellytyksenä olevaa asumisaikaa laskettaessa.

Sopimus sisältää useita yksityiskohtaisia viittauksia sopimusvaltioiden kansallisiin säännöksiin. Tämä tekniikka on osoittautunut käytännössä ongelmalliseksi, koska sopimusvaltioiden kansallisia lakeja muutettaessa myös sopimusta on tullut muuttaa. Myöskään kansalaisuutta koskevat kansalliset lainsäädännöt eri sopimusvaltioissa eivät ole enää

niin yhdenmukaisia kuin sopimuksen solmimisen aikaan. Kaikki Pohjoismaat tunnustavat kuitenkin edelleen sopimuksen merkityksen, koska se kuvastaa kansalaisuuden saamisessa noudatettavia suotuisampia periaatteita silloin, kun on kyse toisen Pohjoismaan kansalaisesta tai toisessa Pohjoismaassa asutun ajan huomioimisesta kansalaisuuden saamisen edellytyksenä olevaa asumisaikaa laskettaessa.

### 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on muuttaa pohjoismaista kansalaisuussopimusta siten, että sopimuksesta poistetaan viittaukset kansallisiin säännöksiin. Uusi sopimus sisältäisi muutoin samat peruseriaatteen kuin nykyinenkin sopimus. Sopimuksen tarkoituksena on helpottaa Pohjoismaan kansalaisten mahdollisuutta saada toisen Pohjoismaan kansalaisuus. Sopimus mahdollistaa myös tietyn ehdoin toisessa Pohjoismaassa asutun ajan huomioon ottamisen kansalaisuuden saamisen edellytyksenä olevaa asumisaikaa laskettaessa.

### 4 Esityksen vaikutukset

Esitys ei vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön eikä käytäntöihin, joten sillä ei ole taloudellisia vaikutuksia eikä vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Yhteiskunnalliselta kannalta katsoen on hyvä, että sopimus ylläpitää jo vuosikymmenien ajan noudatettuja periaatteita, joiden mukaan Pohjoismaiden läheisten suhteiden vuoksi myös kansalaisuusasioissa tehdään yhteistyötä ja helpotetaan kansalaisuuden saamista.

### 5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sisäasiainministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot ulkoasiainministeriöltä ja Maa- ja metsätalouden ministeriöltä.

## YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

**1 Sopimuksen sisältö ja suhde lainsäädäntöön**

Perustuslain 5 §:n mukaan Suomen kansalaisuus saadaan syntymän ja vanhempien kansalaisuuden perusteella ja sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään. Kansalaisuus voidaan myöntää laissa säädetyn edellytyksin myös ilmoituksen tai hakemuksen perusteella. Suomen kansalaisuudesta voidaan vapautta vain laissa säädettyillä perusteilla ja sillä edellytyksellä, että henkilöllä on tai hän saa toisen valtion kansalaisuuden.

## I luku

**Sopimuksen tavoite**

**1 artikla.** Artikla sisältää kuvauksen sopimuksen tavoitteesta. Sopimuksen tavoitteena on helpottaa Pohjoismaan kansalaisen mahdollisuutta saada tai saada takaisin toisen Pohjoismaan kansalaisuus.

## II luku

**Määräykset toisessa sopimusvaltiossa asutun ajan merkityksestä**

**2 artikla.** Artiklan mukaan sovellettaessa kansallisia säännöksiä, joiden mukaan asumisajalla ennen tiettyä ikää on merkitystä kansalaisuuden saamisessa, asumisaika toisessa sopimusvaltiossa voidaan rinnastaa asumisaikaan siinä sopimusvaltiossa, jonka kansalaisuuden kansalaisuusilmoituksen tekijä haluaa saada. Huomioon voidaan kuitenkin ottaa vain asumisaika viisi vuotta ilmoitusta edeltävältä ajalta ja vain 16 vuoden ikään asti. Artiklaa ei ole kirjoitettu sitovaan muotoon. Kansalaisuuslain 28 §:n mukaan henkilö, joka on täyttänyt 18 vaan ei 22 vuotta, saa ilmoituksesta Suomen kansalaisuuden, jos hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa on ollut toisessa Pohjoismaassa ennen ilmoituksen tekemistä. Suomessa asumiseen rinnastetaan viisi vuotta ilmoituksen tekemistä edeltävältä ajalta, 16 ikävuoteen asti.

**3 artikla.** Artiklan mukaan sovellettaessa kansallisia säännöksiä kansalaisuuden takai-

sin saamisesta sellaisten henkilöiden osalta, jotka ovat asuneet sopimusvaltiossa, asumisaika toisessa sopimusvaltiossa voidaan rinnastaa asumisaikaan siinä sopimusvaltiossa, jonka kansalaisuuden ilmoituksen tekijä haluaa saada takaisin. Huomioon voidaan kuitenkin ottaa asumisaika vain 12 vuoden ikään asti. Artiklaa ei ole kirjoitettu sitovaan muotoon. Kansalaisuuslaissa ei ole vastaavanlaisia säännöksiä.

**4 artikla.** Artikla sisältää määräyksen, jonka mukaan säännöksiä sopimusvaltion kansalaisuuden menettämisestä riittämättömän yhteyden vuoksi 22 vuoden iässä ei saa soveltaa sellaiseen henkilöön, joka on asunut yhdessä tai useammassa sopimusvaltiossa vähintään seitsemän vuotta. Kansalaisuuslain 34 §:n mukaan Suomen kansalainen, jolla on myös jonkin vieraan valtion kansalaisuus, säilyttää Suomen kansalaisuuden pykälän 2 momentin mukaan muun muassa silloin, kun henkilön varsinainen asunto ja koti on ollut Islannissa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa yhteensä vähintään seitsemän vuotta ennen kuin hän on täyttänyt 22 vuotta.

## III luku

**Määräykset kansalaisuuden saamisesta ja takaisin saamisesta**

**5 artikla.** Artiklan 1 kappale sisältää määräyksiä siitä, että jäsenvaltioilla tulee olla säännöksiä siitä, että sopimusvaltion kansalainen voi tekemällä ilmoituksen toisen sopimusvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle saada tämän sopimusvaltion kansalaisuuden. Edellytyksinä ovat, että ilmoituksen tekijä on täyttänyt 18 vuotta ja että hän on asunut viimeisen seitsemän vuoden ajan siinä sopimusvaltiossa, jonka kansalaisuuden hän haluaa saada. Edellytyksenä on myös, että hän ei ole tämän asumisajan kuluessa tuomittu vapausrangaistukseen tai muuhun seuraamukseen rangaistavasta käytöksestä, joka kyseisen sopimusvaltion lainsäädännön mukaan rinnastetaan tässä suhteessa vapausrangaistukseen.

Syyskuun 1 päivänä 2011 voimaan tulleen kansalaisuuslain 30 §:n 1 momentin muutok-

sen mukaan Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalainen saa ilmoituksesta Suomen kansalaisuuden, jos hän on saanut Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalaisuuden muulla tavoin kuin kansalaistamalla jos hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa on ja on ollut Suomessa viimeksi kuluneet viisi vuotta ja jos häntä ei tänä aikana ole tuomittu vapausrangaistukseen. Ennen lainmuutosta edellytettiin kuuden vuoden Suomessa asumisesta. Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimusvaltio voi kuitenkin asettaa lyhyemmän asumisaikavaatimuksen kuin 1 kappaleessa mainittu seitsemän vuotta. Suomessa tämä on, kuten edellä on selostettu, viisi vuotta.

Artiklan 3 kappaleen mukaan sopimusvaltio voi asettaa kansalaisuusilmoituksen ehdoksi sen, että asianomainen ei sillä hetkellä suorita tai ei ole viimeisen seitsemän vuoden tai sopimusvaltion asettaman asumisajan kuluessa suorittanut vankeusrangaistusta tai muuta seuraamusta rangaistavasta teosta. Kappaletta ei ole kirjoitettu sitovaan muotoon. Kansalaisuuslaissa ei ole tällaista säännöistä.

Artiklan 4 kappaleen mukaan kukin sopimusvaltio voi asettaa ilmoituksella saatavan kansalaisuuden ehdoksi sen, että ilmoituksen tekijä tai hänen vanhempansa eivät ole saaneet kansalaisuuttaan hakemuksesta. Suomessa tällainen edellytys on.

Artiklan 5 kappaleen mukaan sopimusvaltio voi asettaa kansalaisuusilmoituksen tekemisen ehdoksi sen, että ilmoituksen tekijä on menettänyt muiden valtioiden kansalaisuuden. Tällaista edellytystä ei ole Suomessa, sillä kansalaisuuslaki sallii monikansalaisuuden.

**6 artikla.** Artiklan 1 kappale sisältää määräyksen, jonka mukaan sopimusvaltioilla tulee olla säännöksiä siitä, että sopimusvaltion kansalainen, jolla on aiemmin ollut toisen sopimusvaltion kansalaisuus, saa tämän kansalaisuuden takaisin kun hän muutettuaan pysyvästi asumaan tähän valtioon ilmoittaa kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle haluavansa saada kansalaisuuden takaisin. Artiklan 2 kappaleen mukaan kansalaisuuden voi kuitenkin saada takaisin vain, jos asianomaisella takaisin haluamansa kansalaisuuden menetettyään on ollut keskeytyksettä yh-

den tai useamman sopimusvaltion kansalaisuus.

Ennen 1 syyskuuta 2011 voimaan tullutta kansalaisuuslain muutosta voimassa olleen 30 §:n 2 momentin mukaan henkilö, joka on menettänyt Suomen kansalaisuuden ja on sen jälkeen ollut keskeytyksettä Islannin, Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalainen, sai ilmoituksesta Suomen kansalaisuuden, jos hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa oli Suomessa. Kansalaisuuslain muutoksen myötä säännös tuli tarpeettomaksi, sillä lain 29 §: 1 momenttia muutettiin siten, että entinen Suomen kansalainen saa ilmoituksesta Suomen kansalaisuuden riippumatta siitä, asuuko hän Suomessa vai ulkomailla.

Artiklan 3 kappaleen mukaan sopimusvaltio voi asettaa ilmoituksen edellytykseksi, että ilmoituksentekijä on vapautunut muiden valtioiden kansalaisuudesta. Tällaista edellytystä ei voimassa olevassa laissa ole Suomessa, sillä kansalaisuuslaki sallii monikansalaisuuden.

**7 artikla.** Artikla sisältää määräyksen, jonka mukaan sopimusvaltion kansalaisen saadessa takaisin toisen sopimusvaltion kansalaisuuden 5 tai 6 artiklan mukaisesti sopimusvaltioilla tulee olla säännöksiä, joiden mukaan myös asianomaisen naimattomat alle 18 vuoden ikäiset lapset saavat takaisin tämän kansalaisuuden sillä edellytyksellä, että sopimusvaltion lainsäädännön mukaiset edellytykset täyttyvät. Kansalaisuuslain 2 §:n 10 kohta sisältää kanssahakijan määritelmän. Kanssahakijalla tarkoitetaan hakijan huollossa olevaa lasta, jolle samalla hakemuksella tai ilmoituksella halutaan saada Suomen kansalaisuus tai vapauttaa siitä.

#### IV luku

#### Loppumääräykset

**8 artikla.** Artikla sisältää määräyksen, jonka mukaan sopimusvaltioiden on ilmoitettava viipymättä toisille sopimusvaltioille kansalaisuuslainsäädäntönsä muutoksista. Sopimusvaltiot harkitsevat sen jälkeen yhdessä, tarvitseeko sopimusta muuttaa näiden muutosten takia. Muutokset on tehtävä kirjallisesti.

**9 artikla.** Artikla sisältää yleissopimuksen voimaantuloa koskevat määräykset. Sopimus tulee voimaan 30 päivää sen päivän jälkeen, jona kaikki sopimuspuolet ovat ilmoittaneet sopimuksen hyväksymisestä Tanskan ulkoasiainministeriölle. Tanskan ulkoasiainministeriö ilmoittaa muille sopimusvaltioille ilmoitusten vastaanotosta ja sopimuksen voimaantulon ajankohdasta. Samalla raukeaa Kööpenhaminassa 14 päivänä tammikuuta 2002 allekirjoitettu Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välinen sopimus eräiden kansalaisuutta koskevien määräysten voimaansaattamisesta.

**10 artikla.** Artikla sisältää sopimuksen irtisanomista koskevan määräyksen. Sopimusvaltio voi irtisanoa sopimuksen ilmoittamalla siitä kirjallisesti Tanskan ulkoasiainministeriölle, joka antaa muille sopimusvaltioille tiedon ilmoituksen vastaanottamisesta ja sen sisällöstä. Irtisanominen koskee ainoastaan sen tehnyttä sopimusvaltiota ja tulee voimaan kuusi kuukautta sen päivän jälkeen, jona Tanskan ulkoasiainministeriö vastaanotti irtisanomista koskevan ilmoituksen.

**11 artikla.** Artikla sisältää määräyksen sopimuksen tallettamisesta. Sopimuksen alkuperäiskappaleet talletetaan Tanskan ulkoasiainministeriöön, joka toimittaa siitä oikeaksi todistetut jäljennökset muille sopimuspuolille.

## 2 Lakiehdotusten perustelut

**1 §.** Pykälä sisältää tavanomaisen blanketisäännöksen, jolla saatetaan voimaan lailla ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakiehdotuksen 1 §:n mukaan lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut. Lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset on yksilöity jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta käsittelevässä jaksossa.

**2 §.** Pykälä sisältää tavanomaisen voimaantulosäännöksen, jonka mukaan lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella. Tarkoituksena on, että laki tulee voimaan samanaikaisesti kuin yleissopimus tulee voimaan.

## 3 Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan 30 päivää sen päivän jälkeen, jona kaikki sopimuspuolet ovat ilmoittaneet sopimuksen hyväksymisestä Tanskan ulkoasiainministeriölle.

## 4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys on luettava lainsäädännön alaan kuuluvaksi, jos määräys koskee jonkin perustuslailla turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla tai jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on jo voimassa lain säännöksiä taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11/2000 vp ja PeVL 12/2000 vp).

Sopimuksen 2, 3 ja 4 artikla liittyvät toisessa pohjoismaissa asutulle ajalle annettavaan merkitykseen kansalaisuuden saamisen tai menettämisen kannalta merkityksellistä asunisaikaa laskettaessa. Kansalaisuuslaissa asiasta säädetään 28 ja 34:ssä. Sopimuksen 5, 6 ja 7 artiklat sisältävät määräyksiä toisen Pohjoismaan kansalaisen mahdollisuudesta saada toisen sopimusvaltion kansalaisuus. Asiasta säädetään kansalaisuuslain 30 §:ssä.

Vaikka sopimuksen piiriin kuuluvat henkilöt ja muut ulkomaalaiset ovat keskenään eriarvoisessa asemassa, esitys täyttää perustuslain 6 §:n mukaisen yhdenvertaisuusvaatimuksen, koska eriarvoiseen asemaan asettamisella on hyväksyttävä peruste. Eurooppalainen yleissopimus kansalaisuudesta sisältää syrjinnän kiellon. Sopimuksen 5 artiklan 1 kappaleen mukaan sopimusvaltion kansalaisuutta koskevissa määräyksissä tai käytännöissä ei saa syrjiä ketään sukupuolen, us-

konnon, rodun, ihonvärin tai kansallisen tai etnisen alkuperän vuoksi. Sopimuksen perustelumuiston periaatteiden mukaan suotuisampi kohtelu on asetettavien kriteerien nojalla mahdollista ja tietyissä tapauksissa suotuisampi kohtelu voi olla oikeutettua. Valtiot voivat kohdella suotuisammin tiettyjen toisten valtioiden kansalaisia. Tämä ei ole syrjintää kansallisen alkuperän perusteella, vaan suotuisampaa kohtelua kansalaisuuden perusteella.

Sopimus ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Sopimus voidaan näin

ollen hyväksyä äänten enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamislainsäädännön voimaansaattamiseksi voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämismenettelyssä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

Eduskunta hyväksyisi Kööpenhaminassa 13 päivänä syyskuuta 2010 tehdyn Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välisen pohjoismaisen kansalaisuussopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****Pohjoismaisen kansalaisuussopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

**1 §**

Kööpenhaminassa 13 päivänä syyskuuta 2010 tehdyn Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välisen pohjoismaisen kansalaisuussopimuksen lainsäädännön alaan

kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

**2 §**

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2011

**Tasavallan Presidentti**

**TARJA HALONEN**

Sisäasiainministeri *Päivi Räsänen*



*Sopimusteksti***POHJOISMAINEN KANSALAISUUSSOPIMUS****I luku****Sopimuksen tavoite****1 artikla**

Sopimuksen tavoitteena on, ottaen huomioon Pohjoismaiden välinen läheinen yhteistyö, helpottaa Pohjoismaan kansalaisen mahdollisuutta saada tai saada takaisin toisen Pohjoismaan kansalaisuus

**II luku****Määräykset toisessa sopimusvaltiossa asutun ajan merkityksestä****2 artikla**

Sovellettaessa kansallisia säännöksiä, joiden perusteella asumisajalla ennen tiettyä ikää on merkitystä kansalaisuuden saamisessa, voidaan asumisaika yhdessä tai useammassa sopimusvaltiossa rinnastaa asumisaikaan siinä sopimusvaltiossa, jonka kansalaisuuden ilmoituksen tekijä haluaa saada. Tämä koskee vain asumisaikaa viisi vuotta ilmoituksen tekemistä edeltävältä ajalta ja vain 16 vuoden ikään asti.

**3 artikla**

Sovellettaessa kansallisia säännöksiä kansalaisuuden takaisin saamisesta niihin henkilöihin, jotka ennen kansalaisuuden menettämistä ovat asuneet sopimusvaltiossa, voidaan yhdessä tai useammassa sopimusvaltiossa ennen 12 vuoden ikää asuttu aika rinnastaa asumisaikaan siinä sopimusvaltiossa, jonka kansalaisuuden ilmoituksen tekijä haluaa saada.

**4 artikla**

Säännöksiä sopimusvaltion kansalaisuuden menettämisestä riittämättömän yhteyden vuoksi 22 vuoden iässä ei saa soveltaa sellai-

seen henkilöön, joka on asunut yhdessä tai useammassa sopimusvaltiossa yhteensä vähintään seitsemän vuotta.

**III luku****Määräykset kansalaisuuden saamisesta ja takaisin saamisesta****5 artikla**

Sopimusvaltioilla tulee olla säännöksiä siitä, että sopimusvaltion kansalainen voi teke-  
mällä kirjallisen ilmoituksen toisen sopimusvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle saada tämän sopimusvaltion kansalaisuuden, mikäli

1) hän on täyttänyt 18 vuotta,

2) hän on asunut tässä sopimusvaltiossa viimeisen seitsemän vuoden ajan ja

3) häntä ei tämän ajan kuluessa ole tuomittu vapausrangaistukseen tai muuhun seuraamukseen, joka tämän sopimusvaltion lainsäädännön mukaan rinnastetaan vapausrangaistukseen.

Kukin sopimusvaltio voi asettaa 1 kappaaleen 2 kohdassa mainittua lyhyemmän asumisaikavaatimuksen.

Kukin sopimusvaltio voi säätää ilmoituksesta saatavan kansalaisuuden ehdoksi sen, että ilmoituksen tekijä ei ilmoituksen teko-  
hetkellä suorita tai ei ole viimeisen seitsemän vuoden tai sopimusvaltion asettaman tätä lyhyemmän asumisajan kuluessa suorittanut vapausrangaistusta. Kukin sopimusvaltio voi myös säätää ilmoituksesta saatavan kansalaisuuden ehdoksi sen, että ilmoituksen tekijällä ei ilmoituksen teko-  
hetkellä ole tai ei ensimmäisessä kohdassa mainitun ajan kuluessa ole ollut muuta rangaistavasta teosta määrättyä seuraamusta, joka tämän sopimusvaltion lainsäädännön mukaan rinnastetaan vapausrangaistukseen.

Kukin sopimusvaltio voi säätää ilmoituksesta saatavan kansalaisuuden ehdoksi sen, että ilmoituksen tekijä ei ole saanut kansalaisuuttaan hakemuksesta tai vanhempiensa ha-

kemuksesta saadun kansalaisuuden perusteella.

Kukin sopimusvaltio voi säätää, että ilmoituksen tekijän on todistettava, että hän kansalaisuuden saadessaan menettää muiden valtioiden kansalaisuuden.

#### 6 artikla

Sopimusvaltioilla tulee olla säännöksiä siitä, että sopimusvaltion kansalainen, jolla on aiemmin ollut toisen sopimusvaltion kansalaisuus, saa tämän kansalaisuuden takaisin, kun hän muutettuaan pysyvästi asumaan tähän valtioon ilmoittaa kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle, että hän haluaa saada kansalaisuuden takaisin.

Kansalaisuuden voi kuitenkin saada takaisin vain, jos asianomaisella on menetettyään takaisin haluamansa kansalaisuuden ollut keskeytyksettä yhden tai useamman sopimusvaltion kansalaisuus.

Kukin sopimusvaltio voi säätää, että ilmoituksen tekijän on todistettava, että hän kansalaisuuden saadessaan menettää muiden valtioiden kansalaisuuden.

#### 7 artikla

Jos sopimusvaltion kansalainen saa toisen sopimusvaltion kansalaisuuden 5 tai 6 artiklan säännösten mukaisesti, sopimusvaltioilla tulee olla säännöksiä, joiden mukaan myös asianomaisen naimattomat alle 18-vuotiaat lapset saavat tämän kansalaisuuden sillä edellytyksellä, että sopimusvaltion lainsäädännön mukaiset edellytykset täyttyvät.

### IV

#### Loppumääräykset

#### 8 artikla

Kukin sopimusvaltio ilmoittaa viipymättä toisille sopimusvaltioille sellaisista kansalaisuuslainsäädäntönsä muutoksista, joilla on merkitystä tämän sopimuksen kannalta. Sopimusvaltiot harkitsevat sen jälkeen viipymättä yhdessä, aiheuttavatko muutokset

muutoksia tähän sopimukseen. Muutokset tähän sopimukseen on tehtävä kirjallisesti.

#### 9 artikla

Tämä sopimus tulee voimaan 30 päivää sen päivän jälkeen, jona kaikki sopimuspuolet ovat kirjallisesti ilmoittaneet sopimuksen hyväksymisestä Tanskan ulkoasiainministeriölle. Tanskan ulkoasiainministeriö antaa muille sopimusvaltioille tiedon näiden ilmoitusten vastaanotosta ja sopimuksen voimaantulon ajankohdasta.

Kööpenhaminassa 14 tammikuuta 2002 tehty Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välinen sopimus eräiden kansalaisuutta koskevien määräysten voimaansaattamisesta raukeaa sopimuksen voimaantulopäivänä.

#### 10 artikla

Sopimusvaltio voi irtisanoa sopimuksen ilmoittamalla siitä kirjallisesti Tanskan ulkoasiainministeriölle, joka antaa muille sopimusvaltioille tiedon ilmoituksen vastaanottamisesta ja sen sisällöstä.

Irtisanominen koskee ainoastaan sen tehnyttä sopimusvaltiota. Irtisanominen tulee voimaan kuusi kuukautta sen päivän jälkeen, jona Tanskan ulkoasiainministeriö on vastaanottanut irtisanomista koskevan ilmoituksen.

#### 11 artikla

Tämän sopimuksen alkuperäiskappale talletetaan Tanskan ulkoasiainministeriöön, joka toimittaa siitä oikeaksi todistetut jäljennökset muille sopimusvaltioille.

Tämän vakuudeksi sopimusvaltioiden edustajat ovat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Kööpenhaminassa 13 päivänä syyskuuta 2010 yhtenä tanskan-, suomen-, islannin-, norjan- ja ruotsinkielisenä kappaleena, jonka kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.